

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ»

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Президент Національного університету
«Києво-Могилянська академія»
Голова Приймальної комісії

« 27 » травня 2025 р

Сергій КВІТ

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

для здобуття ступеня доктора філософії
за спеціальністю С4 «Психологія»
(галузь знань: С «Соціальні науки, журналістика та інформація»;
освітньо-наукова програма «Психологія»)

Схвалено
Вченою радою
факультету охорони здоров'я,
соціальної роботи та психології
(протокол № 7 від 27 травня 2025 р.)

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Фахове вступне випробування за спеціальністю С4 «Психологія» передбачено Правилами прийому до Національного університету «Києво-Могилянська академія» в 2025 р. (далі – Правила) для тих абітурієнтів, які вступають на навчання до аспірантури НаУКМА для здобуття ступеня доктора філософії (PhD).

Фахове вступне випробування за спеціальністю С4 «Психологія» має за мету з'ясування рівня професійних компетенцій, теоретичних знань і практичних навичок абітурієнтів із засадничих психологічних дисциплін («Загальна психологія», «Вікова психологія», «Експериментальна психологія», «Психологія травми» та «Психодіагностика»); визначення готовності вступників до засвоєння програми підготовки науково-педагогічних і наукових кадрів вищої кваліфікації, яка відповідає третьому (освітньо-науковому) рівню вищої освіти та восьмому кваліфікаційному рівню за Національною рамкою кваліфікацій.

Фахове вступне випробування за спеціальністю С4 «Психологія» проводиться у формі **усної співбесіди**, під час якої кожен абітурієнт надає відповіді на два питання, вміщені в обраному ним білеті.

Кількість білетів – 20

Час на підготовку до відповіді – 30 хв.

Тривалість опитування одного абітурієнта – до 30 хв.

Зразок білета:

Білет №...

1. Психологічні наслідки впливу стресових і травматичних ситуацій на людину. Стрес і психічна травма.
2. Якісне психологічне дослідження та його методи.

II. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ВСТУПНОГО ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

1. Предмет психології як науки. Розуміння і визначення поняття психіки в різних підходах, напрямках психології.
2. Система сучасних психологічних знань. Огляд основних розділів психології – загальної, вікової, соціальної, диференційної та ін.
3. Напрями і школи сучасної психології, їх загальний порівняльний аналіз.
4. Загальна характеристика поведінкової психології як напрямку сучасної психологічної науки і практики.
5. Загальна характеристика когнітивної психології як напрямку сучасної психологічної науки і практики.
6. Загальна характеристика гуманістичної психології як напрямку сучасної психологічної науки і практики.
7. Загальна характеристика екзистенційної психології як напрямку сучасної психологічної науки і практики.
8. Загальна характеристика глибинної психології як напрямку сучасної психологічної науки і практики.
9. Основні сфери психіки людини – когнітивна, емоційна, мотиваційно-потребова та поведінково-вольова; їх загальна характеристика.

10. Проблема періодизації психічного розвитку людини в онтогенезі. Поняття віку у психології. Підходи до побудови вікової періодизації.
11. Поняття про психічний розвиток людини в онтогенезі. Вікові етапи психічного розвитку. Вікові кризи.
12. Психологічні наслідки впливу стресових і травматичних ситуацій на людину. Стрес і психічна травма.
13. Феномен резилієнс. Чинники і ресурси резилієнс особи, сім'ї, групи.
14. Інтервенції у сфері психосоціальної підтримки та психічного здоров'я в умовах надзвичайних ситуацій. Піраміда інтервенцій.
15. Поняття про доказові інтервенції з психосоціальної підтримки і психічного здоров'я.
16. Поняття про наукове психологічне дослідження та його види.
17. Етапи організації та проведення наукового психологічного дослідження.
18. Якісне психологічне дослідження та його методи.
19. Кількісне психологічне дослідження та його методи.
20. Емпіричні методи психологічних досліджень.
21. Експеримент як основний метод психологічних досліджень. Види експерименту.
22. Соціально-психологічні фактори, що впливають на результати експерименту; ефекти такого впливу («фактор соціальної бажаності», «ефект аудиторії» тощо). Приклади відомих експериментів, що демонструють такі ефекти.
23. Психодіагностичні методи у психологічних дослідженнях. Вимоги до психодіагностичних методик та їх психометричних властивостей.
24. Сфери та перспективні напрямки прикладних психологічних досліджень в сучасному суспільстві.
25. Загальна характеристика проєктивних методів у психології.
26. Етапи розробки психодіагностичного інструменту, способи визначення його психометричних властивостей.
27. Етапи адаптації психодіагностичного інструменту та перевірка його психометричних властивостей.
28. Статистичні методи обробки первинних даних у науковому психологічному дослідженні.
29. Поняття про генеральну сукупність та вибірку. Репрезентативність вибірки у психологічному дослідженні.
30. Етичні аспекти наукових досліджень у психології.

ІІІ. ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ПІДГОТОВКИ

1. Горбунова В.В. Етичні та правові аспекти психологічних досліджень // Практична психологія і соціальна робота. – № 3. – 2005. – С. 18-23. <http://eprints.zu.edu.ua/4027/1/9.pdf>
2. Горбунова В.В. Експериментальна психологія в схемах і таблицях. К.: Професіонал, 2007. – 208 с.
3. Експериментальна психологія : курс лекцій / уклад. О.В. Романенко. – К. : Нац. акад. внутр. справ, 2017. – 146 с.
4. Загальна психологія. / За загальною редакцією академіка С. Д. Максименка. Підручник. - 2-ге вид.переробл. і доп. - Вінниця: Нова Книга, 2004. -704 с.

5. Копець Л. В. Психологія особистості: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2007. — 460 с. Видання друге: 2008.
6. Крайг Г. Психологія розвитку. – Режим доступу: - <https://www.psyoffice.ru/3340-krajgg-grjejs.-psikhologija-razvitija.html>
7. Лозова О.М. Методологія психосемантичних досліджень етносу. Монографія. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2011. – 176 с.
8. Максименко С.Д. Розвиток психіки в онтогенезі: у 2 т. / С.Д. Максименко. – К.: Форум, 2002.Т. 1. – 2002. – 319 с., Т. 2. – 2002. – 335 с.
9. Моргун В. Ф., Тітов І. Г. Основи психологічної діагностики. – К.: Видавничий дім «Слово», 2009. – 464 с.
10. Основи психології / за ред. О. В. Киричука, В. А. Роменця. – 6-е вид. – К. : Либідь, 2006. – 632 с
11. Палій А.А. Диференціальна психологія: навч. посіб. / А.А.Палій. – К.: Академвидав, 2010. – 432 с.
12. Психологічний тлумачний словник найсучасніших термінів. – Х.: Прапор, 2009. – 672 с.
13. Психосоціальна підтримка в умовах надзвичайних ситуацій: підхід резилієнс : навч.метод. посіб. / [Н. Гусак, В. Чернобровкіна, В. Чернобровкін, А. Максименко, С. Богданов, О. Бойко ; за заг. ред. Н. Гусак] ; Нац. ун-т «Києво-Могилянська академія». – Київ : НаУКМА, 2017. – 92 с.- Режим доступу: <http://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/11902>
14. Рибалка В.В. Методологічні питання наукової психології (Досвід особистісно центрованої систематизації категоріально-поняттєвого апарату): К.: Ніка-Центр, 2003. – 204 с.
15. Рибалка В.В. Теорії особистості у вітчизняній психології та педагогіці: Навчальний посібник. – Одеса: Букаєв Вадим Вікторович, 2009. – 575 с.
16. Роменець В. А., Маноха І. П. Історія психології ХХ століття: Навчальний посібник для ВНЗ – К.: Либідь, 2003. - 989 с.
17. Татенко В. О. Сучасна психологія: теоретико-методологічні проблеми: навч. посіб. // В. О. Татенко. – К. : Вид-во Нац. авіац. ун-ту «НАУ-друк», 2009. – 288 с. 18.
18. Титаренко Т.М. Сучасна психологія особистості. – К., 2013. – Режим доступу: <http://psylib.org.ua/books/yaros01/index.htm>
19. Методика проведення фокус-груп: Методичні рекомендації для студентів спеціальності «журналістика» ВДПУ / Укладач – Лапшин С.А. – Вінниця: ВДПУ, 2016. – 28 с. – Режим доступу: <https://vspu.edu.ua/faculty/histor/documents/pr7.pdf>
20. Гірник А.М. Теоретичні засади і процедура фрїлістінгу / А. М. Гірник // Наукові записки НаУКМА. Педагогічні, психологічні науки та соціальна робота. - 2016. - Т. 188. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NaUKMApp_2016_188_11
21. Anastasi A. Psychological testing: Basic concepts and common misconceptions. In A. M. Rogers & C. J. Scheirer (Eds.), The G. Stanley Hall lecture series. 1985. - Vol. 5, pp. 87–120. American Psychological Association. – URL: <https://www.psychosphere.com/Psychological%20Testing%20-%20Basic%20Concepts%20.%20.%20.%20Anne%20Anastasi.pdf>
22. Scoloveno R. A. Concept Analysis of the Phenomenon of Resilience. J Nurs Care 2016, 5:4 - 2016. – URL: <https://www.hilarispublisher.com/open-access/a-concept-analysis-of-the-phenomenon-of-resilience-2167-1168-1000353.pdf>
23. Ungar M. Resilience, Trauma, Context, and Culture. - TRAUMA, VIOLENCE, & ABUSE. – 2013. – 14(3) – P. 255-266.

24. Willig C. *Introducing Qualitative Research in Psychology*. - Second edition. - Open University Press. – 2008. – 230 p. – UPL: <https://ocw.upj.ac.id/files/Textbook-PSI-308Introducing-Qualitative-Research-in-Psychology.pdf>

IV. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Результати вступного фахового випробування за спеціальністю С4 «Психологія» оцінюються за **200-бальною шкалою**.

Оцінювання усних відповідей абітурієнта на питання екзаменаційного білета за спеціальністю С4 «Психологія» здійснюється за такими критеріями:

Сумарна кількість балів за усні відповіді на питання білета	Критерії оцінювання
181 – 200	Абітурієнт надав правильні та повні відповіді на обидва питання, виявив глибоке розуміння їхньої суті та змісту, а також високий рівень теоретичних знань і практичних умінь з фахових дисциплін. Відповіді абітурієнта засвідчують здатність до аналізу й інтерпретації засвоєного матеріалу, відмінне володіння навичками логічного і послідовного викладу та його мовностилістичного оформлення.
151 – 180	Абітурієнт надав правильні відповіді на обидва екзаменаційні питання, але відповідь на одне з них недостатньо повна. Відповіді абітурієнта засвідчують у цілому високий рівень засвоєння програмного матеріалу, здатність до його аналізу та інтерпретації, належне володіння навичками логічного і послідовного викладу та його мовностилістичного оформлення.
100 – 150	Абітурієнт надав правильні, але недостатньо повні відповіді на обидва екзаменаційні питання. Відповіді абітурієнта засвідчують задовільний рівень засвоєння програмного матеріалу і здатності до його засвоєння та інтерпретації, а також достатнє володіння навичками логічного і послідовного викладу та його мовностилістичного оформлення.
0 – 99	Абітурієнт не надав правильної та повної відповіді на жодне екзаменаційне питання. Відповіді абітурієнта засвідчують незадовільний рівень засвоєння програмного матеріалу і здатності до його засвоєння та інтерпретації, недостатнє володіння навичками логічного і послідовного викладу та його мовностилістичного оформлення.

Абітурієнт вважається таким, що склав вступний іспит з фаху за спеціальністю С4 «Психологія», якщо його оцінка за усні відповіді на питання екзаменаційного білету становить **100 – 200 балів**.

У випадку, якщо екзаменаційна оцінка є нижчою за 100 балів (**0 – 99 балів**), абітурієнт вибуває з конкурсного відбору за спеціальністю С4 «Психологія».

V. АЛГОРИТМ ПРОВЕДЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИПРОБУВАННЯ

5.1. Вступне випробування проводиться дистанційно з паралельною онлайн-присутністю вступника під час проходження іспиту на платформі Microsoft Teams з обов'язково увімкненою камерою.

Початок вступного випробування визначається розкладом вступних випробувань. Вступник повинен зайти на платформу та пройти процедуру ідентифікації (приблизно за 30 хвилин до початку).

У разі початку повітряної тривоги вступник має терміново повідомити членів комісії в чаті MS Teams групи. Іспит для цього вступника буде скасовано, а у вступника з'являється можливість скласти іспит у резервний час згідно з графіком.

5.2. Для реєстрації вступника на вступний іспит буде використана поштова скринька, яку вступник зазначив у своєму електронному кабінеті вступника.

5.3. Вступник отримує запрошення на пошту, вказану при реєстрації в електронному кабінеті вступника. Адміністрація НаУКМА не несе відповідальності за помилку в адресі електронної скриньки вступника, яка використовується для авторизації.

5.4. Приймальна комісія додає вступників до екзаменаційних груп відповідно до поданих заяв.

5.5. У день проведення випробування вступник долучається до відеоконференції під власним прізвищем, ім'ям та іменем по батькові повністю з обов'язково увімкненою камерою.

5.6. Вступник проходить ідентифікацію через представлення документу, який офіційно підтверджує особу вступника.

5.7. Вступник проходить вступне випробування з постійно увімкненою камерою. У разі, якщо камера буде вимкнена, екзаменаційна комісія не буде брати до розгляду результати вступного випробування.

5.8. При виникненні питання вступник може поставити його через чат зустрічі або вголос, «піднявши руку».

5.9. Мікрофони під час проходження тестування будуть вимкнені та за потреби вмикатимуться членами комісії.

5.10. Під час проведення ідентифікації вступників та тестування буде відбуватись запис.

5.11. Результати вступного іспиту Приймальна комісія оприлюднює протягом доби після завершення іспиту на сайті Приймальної комісії.

Голова фахової атестаційної комісії

Володимир Чернобровкін